СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ ТА КУЛЬТУРИ»

Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність	D1 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма	«Облік, аудит та оподаткування»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Назва кафедри	Філософії та соціально-гуманітарних дисциплін
Тип дисципліни	Обов'язкова
Семестр	1
Мова викладання	Українська
Керівник курсу	**Гуменний Сергій Любомирович,** доктор філософії з історії, доцент кафедри філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін.
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobitnyky/gumennij-sergij-lyubomirovich/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail), сторінка курсу в Moodle	E-mail: serhii.humennyi@knu.ua Сторінка курсу на платформі Moodle: https://dist.nasoa.edu.ua/course/view.php?id=298
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Наявність системних та грунтовних знань шкільної підготовки курсу «Історія України».

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:			
			Лекцій	Практичних занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
Обсяг:	Денна форма навчання					
	4	120	20	22	78	екзамен
	Заочна форма					
	4	120	4	2	114	екзамен

Опис дисципліни	**Навчальна дисципліна: «Історія української державності та культури»** є обов'язковою компонентою навчального плану. Вивчення дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти стати всебічно підготовленим фахівцем, який уміє широко і глибоко мислити, порушувати світоглядні питання та знаходити самостійно на них відповіді, критично аналізувати та легко орієнтуватися в швидко змінюваних подіях сьогодення. **Метою вивчення навчальної дисципліни** є формування системи знань про сутність Української державності та культури як специфічного та унікального феномену, роль у формуванні особистості та розвитку українського суспільства, закономірності національного культурного процесу, конкретизація гуманітарного знання щодо української

	національної культури. **Завданнями навчальної дисципліни «Історія державності та культури України» є**: ознайомити студентів з основами сучасних підходів до історії національної культури, особливостями історичного розвитку української культури, виявити її зв'язок з соціальними, політичними, цивілізаційними, побутовими, мистецькими явищами і процесами, навчити студентів вільно оперувати сучасними концептами історичної культурології та широким фактологічним матеріалом.
Професійні компетентності	ЗК05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК14. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство там у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя. СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.
Програмні результати навчання	ПРН21.Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави. ПРН22.Розуміти і реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. ПРН23.Зберігати та примножувати досягнення і цінності у суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
Програма навчальної дисципліни	**Змістовий модуль 1. Витоки української державності** Тема 1. Історія державності та культури України: предмет, об'єкт. Тема 2. Перші люди на території України. Стародавня історія українських земель. Тема 3. Князівська доба в історії України. Київська Русь, Галицько-Волинська держава. Тема 4. Литовсько-польський період історії України. Запорізька Січ та козацька державність. Тема 5. Українські землі у складі Речі Посполитої, Російської імперії та монархії Габсбургів. Тема 6. Українські землі в XIX – поч. XX століття. **Змістовий модуль 2. Становлення української державності.** Тема 7. Українські землі в Першу світову війну (1914-1918). Українська національна революція (1917-1922). Тема 8. Українські землі в міжвоєнний період (1918-1939). Тема 9. Друга світова війна на українських землях (1939-1945). Боротьба УПА. Тема 10. Післявоєнні роки України. «Відлига». Тема 11. Українські землі періоду «застою». Економічні та політичні чинники «розвалу» СРСР. Тема 12. Причини та наслідки розпаду СРСР. Здобуття Україною незалежності. Уряд УНР в екзилі.

	Тема 13. Історія державності та культури незалежної України (1991-2014). Тема 14. Історія державності та культури незалежної України (2014-2022).
Методи навчання	Підчас проведення лекцій застосовуються такі методи навчання: презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, пояснення, обговорення теоретичних питань, дискусії, ілюстративно-роздатковий матеріал. Під час практичних (семінарських) занять застосовуються такі методи навчання: доповіді, письмове виконання практичних занять, тестування, методи «мозкового штурму», дослідницькі методи.
Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Комп'ютери з програмним забезпеченням для виконання різних видів освітньої діяльності: Microsoft Office, Веб-браузери. Мультимедійний проектор, комп'ютер або ноутбук, використання платформи Microsoft Teems та Moodle для дистанційного навчання
Політики навчальної дисципліни	***Політика щодо академічної доброчесності.*** Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОА є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: Положенням про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОА, 26 червня 2026 р., протокол № 15. Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОА та Положення про академічну доброчесність НАСОА у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.4.17.2 Положення про академічну доброчесність НАСОА, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми». ***Політика щодо відвідування занять.*** Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача. ***Політика щодо перескладання.*** Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання заліку проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом. ***Політика щодо оскарження результатів оцінювання.*** Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОА, 24 квітня 2020 р., протокол № 8 (зі змінами та доповненнями, протокол від 04 листопада 2025 р. №4).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Батюк Т. В. Історія української державності : конспект лекцій. Дрогобич : ДДПУ ім. І. Франка, 2023. 168 с.
2. Гончаренко В. Д., Єрмолаєв В. М., Рум'янцев В. О. та ін. Історія держави і права України : підручник. Харків : Право, 2023. 552 с.

3. Гуменний С. До питання про дефініювання нелегальної діяльності на Тернопільській ділянці польсько-радянського кордону під час Голодомору 1932–1933 років. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія*. 2025. № 160 (1). DOI: https://doi.org/10.17721/1728-2640.2025.160.4
4. Гуменний С. Становлення митної системи на «Збручанському кордоні» (1772–1820-х рр.). *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки»*. 2025. № 40. С. 18–25. DOI: https://doi.org/10.26565/2227-6505-2025-40-02
5. Захарченко П. П. Історія держави і права України : підручник. Київ : Фенікс, 2022. 496 с.
6. Історія України та української культури : навч.-метод. матеріали. Миколаїв, 2025.
7. Історія державності : навч. посіб. для підгот. до іспиту / Д. А. Шигаль. – Харків : Право, 2026. – 200 с.
8. Культурні практики населення України: поведінка та ставлення. Київ, 2023.
9. Поляки в Києві : монографія / А. Савіч, О. Болдирєв, М. Бривко та ін. ; за заг. ред. С. Гуменного, І. Малацай, А. Савіч. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2025. 206 с.
10. Українська державність / упоряд. Ж. П. Копитко, Н. В. Козенюк ; ред. О. М. Трубайчук. Київ, 2024. 150 с.
11. Українські культурологічні студії. 2025. № 1 (16).

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 35 балів у сукупності за всіма темами дисципліни.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю студент отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то студент вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Історія української державності та культури» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на практичних заняттях, у т.ч.:	
	- розв'язання практичного завдання, написання ессе	Від 1 до 4 балів
	- усне опитування, участь у навчальній дискусії, тестування	3 бали
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимальна оцінка – 9 балів
	Модульний контроль № 2	Максимальна оцінка – 9 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Іспит	Максимальна оцінка – 30 балів

Заочна форма навчання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на практичних заняттях	Від 0 до 5 балів
КОНТРОЛЬНА РОБОТА ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	Тестовий контроль	Від 0 до 70 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Іспит	Максимальна оцінка – 30 балів

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: практичні завдання з проведення економічного аналізу господарської діяльності підприємства, написання аргументованих та детальних аналітичних висновків, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Практичні заняття передбачають обговорення питань теми, розгляд формул та основних напрямів аналізу об'єкта дослідження, обговорення основних проблем і питань, які розглядаються на практичному занятті. Робота на практичному занятті передбачає усне та письмове опитування. Максимальна кількість балів, отримана здобувачем вищої освіти на практичному занятті становить 4 бали. Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення практичних занять у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
3-4	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому літературу.
1-2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання модульного контролю

Формою модульного контролю є модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестових завдань закритої форми, що формуються та виконуються в системі Moodle, та оцінюються від 0 до 9 балів.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Формою підсумкового контролю є екзамен, який проводяться у формі тестових завдань закритої форми, що формуються та виконуються в системі Moodle, та оцінюється від 0 до 10 балів, а також практичних завдань та ситуацій та оцінюється від 0 до 20 балів.

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Залік		Оцінка	Пояснення
Зараховано	**90-100**	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення

			дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються.
	82-89	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.
	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях та розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
	64-73	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок.
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє розуміння порядку виконання завдання та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
Не зараховано	**35-59**	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання.
	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс.

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін. Протокол № 1 від 27 серпня 2026 р.